

Folketingets Retsudvalg

Dato: 7. april 2006

Folketinget har i skrivelse af 28. marts 2006 (ad L 146) udbedt sig min besvarelse af følgende spørgsmål 26:

Spørgsmål 26:

”Etableringen af ordning i andet pensionsinstitut

Således vil metoden, hvorefter der kan etableres en pensionsordning i et andet pensionsinstitut for kompensationsbeløbet, der trækkes ud af den oprindelige ordning, give følgende problemer:

- der vil være tale om et delvist genkøb af den oprindelige pensionsordning. I ordninger, hvor genkøb i henhold til vedtægter ikke er muligt, vil det for det første rent juridisk kræve tilpasning af vedtægter og for det andet kræve etablering af de nødvendige aftalemæssige og systemmæssige procedurer m.v.

- For at sikre de tilbageværende medlemmer (kollektivet af forsikringstagere) vil det enkelte pensionsinstitut være nødt til at sikre sig, at der ikke sker spekulation mod kollektivet. Spekulation er ikke nødvendigvis en bevidst handling fra den forsikredes side, men er et udtryk for nogle handlinger, der giver en systematisk, negativ påvirkning af pensionsinstituttets risiko til ulempe for de tilbageværende medlemmer. En sådan spekulation kunne være, hvis det (meget hypotetisk) var alle de meget syge mennesker, der blev skilt og flyttede store dele af deres pensionsordning ud af pensionsinstituttet. Dermed ville der ske en ændring af pensionsordningens risiko, idet færre end forventet ville dø tidligt og dermed ville de tilbageværende medlemmer gå glip af den såkaldte dødelighedsarv. Om end risikoen for spekulation kan synes begrænset, betyder den blotte tilstedeværelse af muligheden for spekulation, at pensionsinstituttet i det mindste må forholde sig til problemstillingen og eventuelle risikoværn i tilfælde af en systematisk påvirkning af risikoen.

Ministeren bedes kommentere ovenstående.”

Svar:

Til brug for besvarelsen af spørgsmålet er der indhentet følgende udtalelse fra Finanstilsynet:

”Afsnit 2:

Pensionsinstitutterne vælger selv, hvilke produkter de vil stille til rådighed.

Afsnit 3:

Spekulation er altid en bevidst handling, som en person foretager på grundlag af et eller flere incitament, f.eks. personens kendskab til sin egen helbredstilstand.

Genkøb af en pensionsordning kan give en forsikret mulighed for at spekulere mod sit pensionsinstitut, hvis ordningen er livsbetinget¹. Det skyldes følgende:

Pensionsinstituttet beregner forholdet mellem pensionsydelse og de præmier, der skal betales for ydelserne, på grundlag af statistiske forudsætninger, bl.a. om de forsikredes forventede dødelighed.

Nogle forsikrede lever i praksis længere end statistisk forudsat, mens andre lever kortere end forudsat. Forsikrede, der lever længere end statistisk forudsat, får således i praksis større pensionsudbetalinger, end de betaler for (ydelse udbetales i en længere periode). Forsikrede, der lever kortere end statistisk forudsat, får derimod lavere pensionsudbetalinger, end de betaler for (ydelse udbetales i en kortere periode). I overensstemmelse med forsikringstanken anvendes den "overskydende" pension fra forsikrede, der lever kortere end forudsat, til at dække den "manglende" pension til forsikrede, der lever længere end forudsat (dødelighedsarven).

Hvis forsikrede, der lever kortere end forudsat statistisk, genkøber deres forsikring, vil der ikke være nogen "overskydende" pension til at betale den "manglende" pension til de tilbageblevne forsikrede, der lever længere end forudsat. Hvis det sker, risikerer pensionsinstituttet ikke at kunne dække forpligtelserne overfor de tilbageblevne forsikrede.

Forsikrede, der på grund af en viden om egen helbredstilstand forventer at leve kortere end normalt, vil have et incitament til at genkøbe deres ordning, fordi deres genkøbsværdi i mange tilfælde vil være større end de pensionsudbetalinger, de pågældende kan forvente at få fra deres pensionsordninger.

Eksempelvis vil en person, der forventer at dø inden sin alderspensionering, og som f.eks. har tegnet en alderspension, ikke forvente at modtage nogen pensionsudbetalinger fra sin pensionsordning. Den forsikrede kan derfor se en fordel i at genkøbe sin pensionsordning, fordi den forsikrede derved selv når at få noget ud af sin ordning. Den forsikrede kan også se en familiemæssig fordel i at genkøbe sin pensionsordning og anvende genkøbsværdien til at etablere en alderspensionsordning for en ægtefælle, hvis den forsikrede på grundlag af konkret viden om sit eget og ægtefællens helbredstilstand forventer, at ægtefællen vil leve længere end den forsikrede.

Forsikrede, der genkøber deres pensionsordning på grund af viden om eget helbred, spekulerer derved mod pensionsinstituttet, der som udgangspunkt ikke har denne viden.

Det kan argumenteres, at ægtefæller næppe i stor udstrækning vil lade sig skille for på denne måde at kunne spekulere mod pensionsinstitutterne. Der kan dog – ligesom for genkøb generelt – ikke ses bort fra risikoen for spekulation.

Ifølge § 20, stk. 1, i lov om finansiel virksomhed skal alle livsforsikringselskaber anmelde det tekniske grundlag m.v. for livsforsikringsvirksomhed til Finanstilsynet. Grundlaget skal bl.a. indeholde regler for tilbagekøb. Ifølge lovens § 21, stk. 1, skal det anmeldte grundlag være rimeligt og betryggende over for de forsikrede og andre berettigede.

---

¹ En pensionsordning er livsbetinget, hvis pensionsinstituttet tjener på, at den forsikrede dør tidligere end forventet, f.eks. en livsvarig alderspension (jo tidligere forsikrede dør, jo kortere periode skal pensionsinstituttet udbetale alderspensionen).

For at sikre, at de forsikrede ikke kan spekulere mod pensionsinstitutterne i forbindelse med genkøb, og dermed sikre, at det tekniske grundlag m.v. urimeligt eller rimeligt og betryggende, kræver institutterne normalt, at forsikrede afgiver tilfredsstillende helbredsoplysninger som betingelse for at tillade genkøb af en livsbetinget pensionsordning. Og arbejdsmarkedspensionsordninger tillader som udgangspunkt slet ikke genkøb af pensionsordninger². Lovgivningen forhindrer dog som udgangspunkt ikke genkøb af arbejdsmarkedspensionsordninger.

Ifølge §§ 20 og 21 i lov om finansiel virksomhed er det det enkelte pensionsinstituts ansvar tage stilling til, hvordan det vil forholde sig med hensyn til genkøb af pensionsordninger, herunder delvise genkøb som følge af skilsmisse.”

Ministeriet kan henholde sig hertil. Det bemærkes endvidere, at det af lovforslaget fremgår, at pensionsinstitutterne selv kan vælge, hvordan en pensionsdeling skal effektueres. Således kan der anvendes metoder, der indebærer opsat deling, og som derfor ikke indeholder et spekulativt moment.

Lars Barfoed

/Kirsten á Rogvi

---

² Der gælder dog særlige regler, hvis medlemmet skifter job. Ved jobskifte kan et medlem vælge at overføre sin pensionsordning til en anden obligatorisk pensionsordning